HaV@eduskunta.fi

HE 136/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027

Hallintovaliokunta perjantai 22.10.2021 klo 12.15

Poliisihallituksen kirjallinen lausunto

Hallintovaliokunta on pyytänyt Poliisihallitukselta kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027. Lakiesityksessä määritellään muun muassa rahastojen rahoituksen myöntämistä, maksamista ja valvontaa koskevat tarkemmat säännöt kansallisella tasolla.

Ohjelmakaudelle 2021-2027 perustetaan sisäasioiden alalle kolme rahastoa: turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto, sisäisen turvallisuuden rahasto sekä rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline osana yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa. Poliisihallitus tulee hyödyntämään kaikkia edellä mainittuja rahastoja täydentävänä rahoituksena ohjelmien mahdollistamalla tavalla tulevalla rahastokaudella.

Poliisihallitus on osallistunut sisäministeriön asettamaan työryhmän työhön, jonka tehtävänä on ollut valmistella sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntö kansallista toimeenpanoa varten ajalla 3.6.2019-31.12.2021. Poliisihallitus on lisäksi antanut sisäministeriölle lausuntonsa sisäasioiden rahastojen hallinnointia koskevasta lakiluonnoksesta ja sen yksityiskohtaisista perusteluista 14.8.2021.

Poliisihallituksen lausunnossaan ja työryhmätyössä esiin nostamat muutosehdotukset ja huomiot on pääosin kiitettävästi huomioitu hallituksen esityksen valmistelussa. Poliisihallitus pitää lakiesitystä kannatettavana ja selkeänä ja pitää erityisen myönteisenä ehdotetun lainsäädännön myötä lisääntyvää joustavuutta rahastojen hyödynnettävyyteen rahastojen tuen saajan näkökulmasta. Ehdotettu rahastolainsäädäntö mahdollistaa osaltaan sisäasioiden rahaston hyödyntämisen monipuolisesti.

Hallituksen esityksessä on selkiytetty muun muassa seurantakomitean roolia ja tehtävät on ehdotettu määriteltävän lain tasolla. Seurantakomitea osallistuu sisäasioiden rahastojen ohjelman täytäntöönpanoon ja seurantaan,

mutta ei enää jatkossa osallistuisi yksittäisten avustettavien toimien valintaan. Poliisihallitus pitää esitettyä muutosta myönteisenä uudistuksena nykyiseen rahastokauteen verrattuna.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan rahasto-ohjelmakaudella 2014-2020 käytössä olleen toimeenpano-ohjelman korvaamista toimeenpanosuunnitelmalla, mikä olisi joustavampi työkalu ohjelman toimeenpanossa. Toimeenpanosuunnitelmaan liittyvä päätöksentekotaso madaltuisi, mikä keventää ja nopeuttaa ohjelman toimeenpanon kannalta tarkoituksenmukaisten muutosten tekemistä.

Rahastojen hallinnoinnin uskottavuutta lisää se, että rahastojen tarkastusviranomaiseksi ehdotetaan jatkossa valtiovarainministeriön controller -toimintoa. Nykyisellä rahastokaudella sisäministeriö on ollut sekä hallinto- että tarkastusviranomainen. Ehdotettu muutos lisää rahastojen hallinnoinnin avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.

Hallituksen esityksessä on säädetty uutena elementtinä operatiivisesta tuesta, joka tulee uudella rahastokaudella käyttöön kaikkiin kolmeen rahastoon. Poliisihallitus pitää muutosta kannatettavana, sillä operatiivinen tuki mahdollistaa EU rahastojen tuen saamisen esimerkiksi EU velvoitteisiin perustuvien tietojärjestelmien ylläpitomenoihin ainakin jossain määrin. Tämä voi keventää hieman poliisin ICT-menojen kustannustaakkaa.

Poliisihallitus on kiinnittänyt sisäministeriön huomiota hallituksen esityksen valmistelussa erityisesti muun muassa tietosuojaa koskevaan sääntelyyn sekä tiedonsaantioikeuteen. Poliisilla on erityinen intressi muun muassa hankkeisiinsa liittyviin mahdollisiin salassapitoa koskeviin seikkoihin ja nämä on nyt kohtuullisesti huomioitu ehdotetussa rahastolainsäädännössä.

Poliisihallituksen arvion mukaan ehdotettu rahastosääntely saattaa lisätä tuensaajien hallinnollista taakkaa erityisesti rahastokauden alkuvaiheessa ja tämän välttämiseen tulisikin rahastojen hallinnoinnissa kiinnittää erityistä huomiota huolehtimalla siitä, että rahastoja koskeva käytännön ohjeistus ja menettelyt noudattava hallituksen esityksen tarkoitusta joustavuuden lisäämisestä ja hallinnollisen taakan keventämisestä.

Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo

Poliisiylitarkastaja Samppa Holopainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 21.10.2021 klo 08:46. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu HaV@eduskunta.fi

Tiedoksi Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen
Poliisihallituksen yksiköiden päälliköt
Karl Linderborg, POHA
Kaisa Turunen, POHA
Jenni Juslén, POHA